

## 1997. évi LXXIV. törvény

## az alkalmi munkavállalói könyvvel történő foglalkoztatásról és az ahhoz kapcsolódó közterhek egyszerűsített befizetéséről

Az alkalmi munkavállalókat foglalkoztató munkáltatónak az ehhez a foglalkoztatáshoz kapcsolódó közterhei egyszerűsített módon történő megfizetése érdekében az Országgyűlés a következő törvényt alkotja:

**1. § (1)** A törvény hatálya kiterjed:

- a) a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: Mt.) 73. §-ában,
- b) a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 1. §-ában, továbbá
- c) a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 1. § (1) bekezdésében

meghatározott munkáltatóra [a továbbiakban az a)-c) pontban foglaltak együtt: munkáltató].

(2) Alkalmi munkavállalói könyvvel foglalkoztatható

- a) az a természetes személy, aki az Mt. 72. §-a alapján munkavállaló lehet, kivéve az Mt. XI. fejezet szerinti munkaerő-kölcsönzésre létrejött munkaviszonyban foglalkoztatott személyt, illetve
- b) a Magyarországon működő szakiskolával, középiskolával, alapfokú műveltségterületi intézménnyel, felsőoktatási intézménnyel nappali tagozatos tanulói, illetve hallgatói jogviszonyban álló külföldi [a továbbiakban az a)-b) pontban foglaltak együtt: munkavállaló],
- c) az a külföldi személy, aki a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ft.) 7. §-ának (2) bekezdése szerint engedély nélkül foglalkoztatható,
- d) az a külföldi személy, aki magyar állampolgárral Magyarországon együtt élő házastárs, továbbá a magyar állampolgár olyan özvegye, aki az elhunyt házastársal annak halála előtt legalább egy évig Magyarországon együtt élt,
- e) a c)-d) pontok hatálya alá nem tartozó külföldi személy a 2/B. § (2) bekezdésében meghatározott munkavégzés keretében.

**2. § (1)** E törvény alkalmazásában alkalmi foglalkoztatásnak minősül, ha a munkáltató ugyanazzal a munkavállalóval - a (2) bekezdésben foglaltak kivételével - naponta

a) legfeljebb öt egymást követő naptári napig, és

b) egy naptári hónapon belül legfeljebb tizenöt naptári napig, és

c) egy naptári éven belül legfeljebb kilencven naptári napig munkaviszonyt létesít, és a munkavállalónak kifizetett - a 3. § (2) bekezdésében a munkavállalót érintő levonásokat nem tartalmazó - munkabér (a továbbiakban: kifizetett munkadíj) egy munkában töltött naptári napra eső összege a mellékletben megjelölt kifizetett munkadíj első jövedelemsáv alsó határánál nem kevesebb és az utolsó jövedelemsáv felső határánál nem több.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony öt egymást követő munkanapig egyidejűleg is létesíthető.

(3) A munkavállaló egy naptári évben több munkáltatónál összesen százötven napot tölthet az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszonyban.

(4) Az 1. § (1) bekezdése a) pontjában meghatározott munkáltatónál alkalmi foglalkoztatásnak nem minősülő munkaviszony keretében foglalkoztatott munkavállaló az ugyanazon munkáltatónál fennálló munkaviszonya szerinti munkakörébe tartozó feladatok ellátására alkalmi munkavállalói könyvvel nem foglalkoztatható.

(5) Az 1. § (1) bekezdés b)-c) pontjában meghatározott munkáltató közvetlenül az alaptevékenysége körébe tartozó feladatokra alkalmi munkavállalói könyvvel munkavállalót nem foglalkoztathat.

(6) Az alkalmi foglalkoztatásra vonatkozó rendelkezéseknek munkáltató által történő megszegése esetén az általános munkajogi, társadalombiztosítási, valamint adóigazgatási rendelkezések az irányadók.

**2/A. § (1)** A 2. § (3) bekezdésében foglaltaktól eltérően az 1. § (1) bekezdésének a) pontja hatálya alá tartozó több, de legalább három

a) természetes személy munkáltatónál, vagy

b) kiemelten közhasznú szervezetként nyilvántartásba vett munkáltató esetében a munkáltató tevékenységi köréhez közvetlenül kapcsolódó

alkalmi foglalkoztatás esetében a munkavállaló összesen kettőszáz napot tölthet alkalmi munkavállalásnak minősülő munkaviszonyban.

(2) Ha a munkavállalót az (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott munkáltatók mellett más munkáltató is foglalkoztatja alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony keretében, az alkalmi munkavégzés időtartama egy éven belül nem haladhatja meg együttesen a kettőszáz napot, ezen belül az (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott körbe nem tartozó munkáltatóknál munkáltatónként a kilencven, együttesen a százötven napot.

(3) Az (1)-(2) bekezdésben foglalt alkalmazása szempontjából a természetes személy munkáltató, illetve a vele egy háztartásban élő, a Ptk. 685. §-ának b) pontja szerinti hozzátartozója egy munkáltatónak minősül.

(4) Az (1)-(2) bekezdés alkalmazásában nem tekinthető természetes személy munkáltatónak az egyéni vállalkozó a vállalkozása tevékenységi köréhez kapcsolódó foglalkoztatással összefüggésben.

**2/B. § (1)** A mezőgazdasági (különösen növénytermesztés, állattenyésztés, halászat) tevékenységet végző munkavállalónak az Mt. 117. §-a (1) bekezdésének j) pontja szerinti idénymunka keretében történő foglalkoztatása során a 2. § (1) bekezdésének b) pontjában foglalt rendelkezés nem alkalmazható.

(2) Az 1. § (2) bekezdésének e) pontjában meghatározott külföldi személy az (1) bekezdésben megjelölt idénymunka keretében egy évben legfeljebb hatvan napot tölthet alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszonyban, és munkavállalása során a 2. § (1) bekezdésének b)-c) pontjaiban, a 2. § (3) bekezdésében, valamint a 2/A. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezések nem alkalmazhatók.

**3. § (1)** Alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony a tárgyévre kiadott alkalmi munkavállalói könyvvel (a továbbiakban: AM könyv) rendelkező munkavállalóval létesíthető.

(2) A munkáltató az alkalmi foglalkoztatás esetén a melléklet második oszlopában meghatározott értékű közteherjeggyel teljesítheti

a) a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint a szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 19. § (1) bekezdésében meghatározott nyugdíjbiztosítási járulék, pénzbeli egészségbiztosítási járulék,

b) a Tbj. 19. § (2) bekezdésében foglalt nyugdíjjárulék,

c) az egészségügyi hozzájárulásról szóló 1998. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Eht.) 1. §-ában megjelölt egészségügyi hozzájárulás, továbbá

d) az Ft. 40. §-ában foglalt munkaadójárulék és a 41. §-ában foglalt munkavállalói járulék

befizetési, illetve levonási, és

e) a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Szja.), valamint az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény (a továbbiakban: Art.) rendelkezéseitől eltérően e törvény rendelkezéseinek figyelembevételével a kifizetőre (munkáltatóra) vonatkozó személyi jövedelemadózási kötelezettségét.

**4. § (1)** Az AM könyv a munkavállaló alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszonyának nyilvántartására szolgáló közokirat.

(2) Az AM könyvbe bejegyzést - ide nem értve a munkavállaló aláírását - csak a kiállító, illetőleg a munkáltató tehet.

**5. § (1)** Az AM könyvet ellenszolgáltatás nélkül az állami foglalkoztatási szerv állítja ki a munkavállaló kérelmére.

(2)

(3) Az AM könyv kiállítására - Magyarországon lakóhellyel, illetőleg tartózkodási hellyel nem rendelkező külföldi munkavállaló alkalmi foglalkoztatása kivételével - az állami foglalkoztatási szerv és a települési önkormányzat jegyzője (a továbbiakban: kiállító) megállapodást köthet. Ebben az esetben az állami foglalkoztatási szerv rendelkezésre bocsátja az AM könyv

nyomatványokat.

(4) A megállapodásnak tartalmaznia kell, hogy a jegyző

a) a lakóhely, illetőleg a tartózkodási hely szerinti illetékesség alapján kérelmet benyújtó munkavállalóknak kiállítja az AM könyvet,

b) a negyedévet követő tizenöt napon belül megküldi azon személyeknek a névsorát az azonosításukhoz szükséges személyi adatokkal együtt, akik AM könyvet váltottak ki.

(5) A kiállító a tárgyévet megelőző december 15-étől állít ki AM könyvet a munkavállaló kérelmére. A munkanélküli járadékban részesülő személy az AM könyv kiállítását csak annál a szervnél kérheti, ahol munkanélküliként nyilvántartásba vették.

(6) A kiállító a kiadott AM könyvekről sorszámozott nyilvántartást vezet, amely tartalmazza a munkavállaló személyi adatait, Társadalombiztosítási Azonosító Jelét (a továbbiakban: TAJ-szám) és adóazonosító jelét. A kiállító köteles tájékoztatni a munkavállalót arról, hogy az AM könyv kiállításáról nyilvántartást vezet és, hogy a TAJ-számát és az adóazonosító jelét kezeli.

(7) A munkavállalónak a tárgyévet követő január 15-éig az AM könyvet a kiállítónak le kell adni. Ezzel egyidejűleg nyilatkozni kell arról, hogy magánnyugdíjpénztárral létesített-e tagsági viszonyt. Tagsági viszony fennállása esetén be kell mutatnia a magánnyugdíjpénztár által záradékoltt belépési nyilatkozatot. A kiállító január 31-ig igazolást ad ki a munkavállalónak, amely tartalmazza a munkavállaló nevét, lakcímét, TAJ-számát és adóazonosító jelét, az AM könyvbe ragasztott közteherjegy(ek) alapján számított ellátási alapját naptári negyedévenkénti bontásban megfizetett adóelőlegét, a munkaviszony időtartamát, valamint a munkavállaló tájékoztatását arról, hogy igazolás alapján milyen jogok illetik meg és milyen kötelezettségek terhelik.

(8) A kiállító a tárgyévet követő év március 31-éig az állami adóhatóságnak elektronikus úton szolgáltat adatot mindazon munkavállalókról, akik az AM könyvet kiváltották. Az adatszolgáltatásnak tartalmaznia kell a munkavállaló nevét, adóazonosító jelét, születési helyét és idejét, anyja születési nevét, lakóhelyét, a munkaviszony időtartamát és az ellátások alapjául szolgáló keresetet, valamint azok esetében, akiknek az igazolást kiadta, az igazolás szerinti adóköteles jövedelmét és megfizetett adóelőlegét. Magánnyugdíjpénztár tagja esetén az adatszolgáltatásnak külön kell tartalmaznia a pénztári tagság fennállása alatti munkaviszony időtartamát és az ellátási alap összegét. A kiállító az AM könyvet az igazolás kiadásával egyidejűleg visszaadja a munkavállalónak, és kérelmére új könyvet állít ki.

(9) Az állami adóhatóság a (8) bekezdésben meghatározott, a kiállító által bejelentett adatokat évente a tárgyévet követő év augusztus 31-éig - első alkalommal a 2007. évre vonatkozóan, 2008. augusztus 31-éig - elektronikus úton hivatalból adja át az egészségbiztosítási szerv, továbbá a Nyugdíjbiztosítási Alap kezeléséért felelős nyugdíjbiztosítási szerv és a magánnyugdíjpénztárak részére.

(10)

**6. § (1)** Az AM könyv első oldala a munkavállaló személyi adatait (név, születési név, anyja születési neve, születési hely és idő), TAJ-számát tartalmazza, mely adatokat a kiállító szerv személyi azonosítási alkalmas hatósági igazolvány, illetve TAJ-számot tartalmazó hatósági igazolvány alapján állít ki. Magyarországon lakóhellyel, illetve tartózkodási hellyel nem rendelkező munkavállaló esetén az AM könyv kiadásával egyidejűleg az állami foglalkoztatási szerv megkeresi az egészségbiztosítási szervet a TAJ-szám, illetőleg az állami adóhatóságot az adóazonosító jel kiadása érdekében. Az állami foglalkoztatási szerv a TAJ-szám kiadásáról szóló értesítésnek a részére történő kézbesítésétől számított 8 napon belül írásban felszólítja a munkavállalót az AM könyv bemutatására a TAJ-szám bejegyzése céljából. A munkavállaló az értesítés kézbesítésétől számított 8 napon belül köteles a felszólításnak eleget tenni.

(2) A munkáltatónak a munkavállaló munkabéleésekor - naponként - az AM könyvben a munkáltató neve és székhelye, adószáma vagy adóazonosító jele, a munkavégzés helye és napja, a munkakör, a kifizetendő munkadíj rovatokat kell kitöltenie. A közteherjegy helyén aláírásával igazolja a munka megkezdésének a tényét. A munkáltatónak a munkavégzés befejezésekor kell naponta a közteherjegyet a megfelelő rovatba beragasztani, és ezt követően azt aláírásával kell érvényesítenie.

(3) A munkavállalónak naponként - a 2. § (2) bekezdése szerinti esetben munkaszerződés megkötésekor - az AM könyv megfelelő sorában kell aláírásával igazolni a munkavállalás tényét.

(4) A (2) és (3) bekezdésben foglaltak az Mt. 76. § (1) bekezdésében megjelölt munkaszerződésnek minősülnek.

(5) A 2. § (2) bekezdése alapján több naptári napra létesített munkaviszony esetén a (2) és (3) bekezdés szerinti, a munka megkezdéséhez, illetőleg a munka befejezéséhez kapcsolódó kötelezettségeket az adott napokra vonatkozóan egyidejűleg kell teljesíteni.

(6) A munkáltatónak a munkavállaló részére kifizetett munkadíj után a mellékletben meghatározott értékű közteherjegyeket kell beragasztania az AM könyv megfelelő rovatába.

(7) A munkavállalónak a napi munkába lépést követő munkáltatói bejegyzések után az AM könyvet magánál kell tartania.

(8) A munkáltatót az alkalmi foglalkoztatás esetén a társadalombiztosítási jogszabályokban előírt nyilvántartási és bejelentési kötelezettség nem terheli. A munkáltató olyan nyilvántartást köteles vezetni, amely tartalmazza a munkavállaló adatait, az AM könyv sorszámát, a lerótt közteherjegy értékét, a nettó kifizetés összegét, valamint a munkavállaló aláírását.

(9) A közteherjegyet és az ahhoz kapcsolódó bizonylatokat szigorú számadási kötelezettség alá kell vonni.

(10) A foglalkoztatást szabálytalannak kell tekinteni és a munkaügyi ellenőrzésről szóló 1996. évi LXXV. törvényben meghatározott jogkövetkezmények alkalmazásának van helye, ha a munkáltató az (1)-(9) bekezdésben foglalt előírásokat megszegi.

**7. §** A közteherjegy forgalmazója a közteherjegy ellenértékének forgalmazási költséggel csökkentett részét - külön jogszabályban foglaltak szerint - átutálja a kincstár által vezetett KESZ-re. A kincstár ezen összegből

a) azon alkalmi munkavállaló esetében, aki nem tagja magánnyugdíjpénztárnak, 83%-ot a Nyugdíjbiztosítási Alapnak,

b) magánnyugdíjpénztár tagja esetében 63%-ot a Nyugdíjbiztosítási Alapnak és 20%-ot az állami adóhatóság által megjelölt magánnyugdíjpénztárnak,

c) továbbá 6%-ot az Egészségbiztosítási Alapnak, 11%-ot a Munkaerőpiaci Alapnak utal át.

**8. § (1)** Az Szja. és az Art. rendelkezéseinek alkalmazásában a munkavállaló bérjövödelmeként a kifizetett munkadíj sávjához tartozó - a melléklet szerinti - ellátási alapot, befizetett adóelőlegként ezen ellátási alap 0%-át kell figyelembe venni.

(2) A számviteli elszámolás szempontjából a kifizetett munkadíj és a közteherjegy értékének együttes összegét személyi jellegű egyéb kifizetésekként kell elszámolni.

(3) A munkavállalónak az (1) bekezdésben említett jövedelemre és adóelőlegre - kivéve a (2) bekezdésben említett esetet - a Szja. és az Art. megfelelő rendelkezéseit kell alkalmaznia azzal, hogy ha a munkavállalónak - kérésére - az 1. § b) pontjában nem említett munkáltatója ezt a jövedelmet a kiállító igazolása alapján beszámítja, akkor az adóbevallást helyettesítő munkáltatói és azzal egyenértékű elszámolás szabályai - ha egyéb feltételei fennállnak - alkalmazhatók.

(4) Az alkalmi munkavállaló szolgálati időre, valamint az egészségbiztosítási szolgáltatások közül baleseti egészségügyi szolgáltatásra és baleseti táppénzre jogosult. Mentésül a munkavállaló a Tbj. 19. § (3) bekezdésében meghatározott egészségbiztosítási járuléktfizetési kötelezettség alól.

(5) Az alkalmi munkavállaló a (4) bekezdésben meghatározott jogosultságát az AM könyvbe beragasztott közteherjeggyel igazolja.

(6) Az (1) bekezdésben említett bérjövödelmet nem kötelező bevallania annak a magánszemélynek, akinek ez a jövedelme kevesebb, mint a munkabér mindenkor legkisebb összegének (minimálbér) éves összege, és az Szja alkalmazásában adóterhet nem viselő járandóságnak minősülő jövedelmén kívül más, Szja szerinti adóbevallás alá eső adóköteles jövedelme nem volt.

**9. § (1)-(2)**

(3) Ha a munkanélküliek jövedelempótló támogatásában vagy rendszeres szociális segélyben részesülő személy kéri az AM könyv kiállítását, és alkalmi foglalkoztatása során a keresete a szociális ellátásokról és szociális igazgatásról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 34. § (3) bekezdés d) pontjában meghatározott összeget eléri, akkor azt be kell jelentenie az ellátást megállapító szervnél, és az ellátást szüneteltetni kell.

**10. §** Az Mt., a Tbj., a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény, a magánnyugdíjról és a magánnyugdíjpénztárakról szóló 1997. évi LXXXII. törvény (a továbbiakban: Mpt.), a kötelező egészségbiztosítási ellátásairól szóló 1997. évi LXXXIII. törvény, az Ft. és az Szt. alkalmazása szempontjából napi kereseten az adott napon beragasztott közteherjegy értékéhez tartozó, a melléklet 3. oszlopában meghatározott összeget (ellátási alap) kell érteni.

**11. § (1)** Az e törvény szerinti alkalmi foglalkoztatás esetén az Mt. szabályai közül

a) az Mt. Harmadik rész VI. fejezetéből a 123-125. §, 130-137. §, 138. § (1)-(4) bekezdése, 139. §, 140. §, a VII. fejezet 142. §, 145. §, 148. § rendelkezéseit nem kell,

b) a Harmadik rész, VII. fejezet egyéb rendelkezéseit az e törvényben foglalt eltérésekkel kell,

c) a Harmadik rész XI. fejezet rendelkezéseit nem lehet

alkalmazni.

(2) Az Ft. 36/A. §-át és a munkanélküli járadék megállapításához szükséges igazolólapról szóló 4/1997. (I. 28.) MüM rendelet szabályait nem kell alkalmazni az alkalmi foglalkoztatás esetén.

(3) A Tbj. és az Mpt. szabályait az alkalmi foglalkoztatás esetén az e törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

**12. § (1)** Ez a törvény 1997. szeptember 1-jén lép hatályba.

(2) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy az alkalmi munkavállalói könyvvel kapcsolatos egyes feladatok ellátásáért felelős állami foglalkoztatási szervet vagy szerveket rendeletben kijelölje.

(3) Felhatalmazást kap az adópolitikáért felelős miniszter, hogy rendelettel állapítsa meg a közteherjeggyel kapcsolatos eljárás, forgalmazási és elszámolási szabályokat.

(4) Felhatalmazást kap a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter, hogy rendelettel állapítsa meg az AM könyv formájának, elkészítésének, kitöltésének és elosztásának a szabályait.

(5)

### Melléklet az 1997. évi LXXIV. törvényhez

*Az alkalmi foglalkoztatás során kifizetett munkadíj, a közteherjegy és az ellátási alap sávjai*

Ha a kifizetett munkadíj (Ft/nap)	A közteherjegy értéke (Ft/nap)	Az ellátási alap (Ft/nap)
1. 1800-2399	400	2700
2. 2400-2999	700	3600
3. 3000-3599	900	4500
4. 3600-4600	1100	5400

---